

Hoe definieer je authenticiteit? Ellen R. Van't Hof over de Klompendans, gedanst door nazaten van Nederlandse immigranten in de States.

De Dutchness van duizend paar klompen

Het is midden mei in de Midwest van Amerika. Duizenden mensen vullen de straten in de binnenstad van Holland, Michigan. Velen zijn vaste bewoners; anderen zijn toeristen vanuit de hele wereld. Op de straat bevinden zich zo'n duizend dansers, gekleed in schitterende kostuums en houten klompen. Er hangt een spanning in de lucht in afwachting van de start van de *Klompendans*. De dansers leggen de laatste hand aan hun hoedjes en hun kostuums terwijl toeschouwers de beste plek proberen te veroveren. Dansers nemen elkanders hand en vormen rijen van twaalf die de hele straat innemen. De muziek begint en duizend paar klompen zetten zich in beweging. Vijftien minuten lang is het publiek in de ban van deze levendige dans. Er zijn fotografen alom. De dansers proberen steeds hoger dan hun partners te stampen. De complexe dans evolueert van één enkele rij naar twee rijen die tegenover elkaar staan, een cirkel, paren van dansers die door elkaar heen bewegen, windmolens, en dit terwijl de danspassen voortdurend veranderen. Wanneer de laatste muzieknoten wegsterven, barst het publiek los in een enthousiast applaus. Dansers lachen en wuiven het publiek toe terwijl ze terug op adem proberen te komen na deze hevige dans. Toeschouwers bestormen de straat om de dansers te feliciteren. Samen poseren ze voor de foto; een leuke herinnering om mee naar huis te nemen. Deze scène wordt verschillende keren herhaald tijdens het tiendaagse *Tulip Time Festival* dat elk jaar in mei plaatsvindt.

Zo'n miljoen bezoekers beweren dat hun favoriete onderdeel van dit festival de tulpen zijn; miljoenen tulpen versieren de straten en parken van Holland, Michigan. De tweede fa-

Klompendans - Holland, Michigan

voriet van de bezoekers is de *Klompendans*. Toeristen keren jaar na jaar terug voor deze energieke dans die door vrijwilligers wordt opgevoerd. *Tulip Time* is een festival in het teken van Hollands Nederlandse erfenis. De *Klompendans*, uitgevoerd in houten klompen en Nederlandse kostuums, maakt een belangrijk deel uit van de 69-jarige traditie. De dans wordt hoog gewaardeerd door de hele gemeenschap. Het gaat hier om een authentieke Nederlandse dans die door de dansers accuraat moet worden uitgevoerd.

Maar wat houdt deze dans in? Is ze Nederlands? Op zoek naar het antwoord op deze en andere vragen in verband met de *Klompendans*

waarmee ik ben opgegroeid, schuimde ik bibliotheken en archieven af en interviewde ik klompendansers jong en oud. In dit essay zal ik het fenomeen van de *Klompendans* uit Holland, Michigan uiteenzetten door op zoek te gaan naar zijn wortels en door het beschrijven, het definiëren, het stellen en beantwoorden van vragen omtrent haar authenticiteit.

Arnhemse boeren

Vooraleer Europeanen het gebied van Holland, Michigan koloniseerden, was het het land van de semi-nomadische Ottawa en Pottawatomie Indianen. Deze stammen verhuisden met de seizoenen mee in deze regio van dichte bossen, duinen, meren, rivieren en moerassen, om te jagen, voedsel te verzamelen en rudimentaire landbouw te beoefenen. In de herfst van 1846 werd de eerste groep kolonistors, op zoek naar godsdienstvrijheid en economische onafhankelijkheid, geleid door dominee Albertus Christiaan van Raalte, een 35 jaar oude predikant van de afgescheiden Gereformeerde Kerk. Deze pelgrims, voornamelijk bestaande uit boerenfamilies, waren uit Arnhem in Nederland gevlucht om twee redenen: om te ontkomen aan de restricties van de regering inzake het samenkomen van een niet-gesanctioneerde kerk en om te ontsnappen aan een mislukte aardappelooft die een algehele armoede veroorzaakte. In februari 1847 verhuisde Van Raalte's gemeenschap naar het gebied van Holland, Michigan. Ze begonnen daar hun kolonie te bouwen. In de zomer van 1847 waren er zeventot achthonderd Nederlandse immigranten. Zij kampten met insecten die moerassen en bossen teisterden, hadden nauwelijks onderdak, weinig voedsel en pokken. Honderden kolo-